

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. Гж. 3291/2011
Дана 05.06.2013. године
Нови Сад

У И М Е Н А Р О Д А

Виши суд у Новом Саду, у већу судија Милане Миличковић, председника већа, Оливере Пејак-Прокеш и Наде Јанковић, чланова већа, поступајући у правној ствари тужиоца ЂУРА БИЈЕЛИЋА из Новог Сада, улица Браће Дронтар бр. 4, кога заступа Живко Остојић, адвокат у Новом Саду, против туженог **ФОНДА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ ВОЈНИХ ОСИГУРАНИКА**, Београд, улица Крунски бр. 13, кога заступа директор Фонда, а по овлашћењу директора мајора Саше Стојановића, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Основног суда у Новом Саду, пословни број П. 59204/2010 од 07.07.2011. године, у нејавној седници већа одржаној 05.06.2013. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба тужиоца се **ОДБИЈА**, док се жалба туженог делимично **УСВАЈА** и делимично **ОДБИЈА**, па се пресуда Основног суда у Новом Саду пословни број П. 59204/2010 од 07.07.2011. године **ПОТВРЂУЈЕ** у погледу досуђене главнице накнаде штете у износу од **81.454,26** динара са законском затезном каматом почев од почев од 26.04.2011. године па до коначне исплате, и у делу у коме је одбијен захтев тужиоца за да му тужени исплати законску затезну камату на износ од 81.454,26 динара за период почев од 31.03.2011. године па до 26.04.2011. године, док се побијана одлука у преосталом усвајајућем делу за износ од 22.220,10 динара и законске затезне камате на тај износ почев од 26.04.2011. године па до исплате, као и одлука о трошковима поступка (део става 2. део става 3 и став 4 изреке) **УКИДА** и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Новом Саду пословни број П. 59204/2010 од 07.07.2011. године делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, те је обавезни тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника из Београда, да тужиоцу Ђури Бијелићу исплати на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа пензије за период од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године износ од укупно 103.674,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.04.2011. године па до коначне исплате. Одбијен је део тужбеног захтева којим тужилац потражује да му тужени исплати законску затезну камату на износ од 103.674,00 динара за период почев од 31.03.2011. године па до 26.04.2011. године. Обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 50.067,95 динара, у року од 8 дана, под претњом извршена.

Против наведене пресуде жалбе су изјавили тужилац против одбијајућег дела пресуде - због погрешне примене материјалног права у делу одлуке којим је одбијен захтев тужноца за исплату законске затезне камате на износ од 103.674,00 динара за период почев од 31.03.2011. године па до 26.04.2011. године, као и тужени против усвијајућег дела пресуде – због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачка 12 ЗПП, погрешне примене материјалног права (члана 75 Закона о изменама и допунама Закона о ПИО РС) и у делу одлуке о трошковима поступка.

Жалба тужноца није основана.

Жалба туженог је делимично основана.

Испитујући побијану пресуду у границама разлога наведених у жалби, наћи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачке 1, 2, 5, 7, и 9. ЗПП и на правилну примену материјалног права у смислу одредбе члана 372 став 2 ЗПП, овај суд је нашао да је првостепена пресуда донета без битних повреда одредаба парничног поступка, али да је у једном делу донета на основу одредбе члана 3 став 1 Закона о висини стопе затезне камате („Службени гласник СРЈ“, број 9/01), која према одлуци Уставног суда број 1.Уз- 82/2009 од 12.07.2012. године у делу који гласи „применом конформне методе“, није у сагласности са Уставом.

У току првостепеног поступка је утврђено да је тужилац корисник пензије у висини 85% од пензијског основа. Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника 01 бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године ванредно је вршено од стране Фонда за социјално осигурање војних осигураника усклађивање односно повећање пензије за 11,06% од 01.01.2008. године. Тужноцу Тури Бијелићу је обрачуната и исплаћена пензија у периоду од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године у износу од 1.240.063,46 динара. Да је тужени обрачун вршио тако да је тужноцу пензију ускладио са ванредним повећањем вредности бода за 11,06% истом би исплатио износ од 1.321.517,72 динара. Према налазу вештака од 26.04.2011. године, тужени је тужноцу исплатио мањи износ пензије у наведеном периоду у укупном износу од 81.454,26 динара. Затезна камата на мање обрачунату пензију, уз принцип да дужничко-поверљачки однос настаје 16. у месецу за разлику из претходног месеца, износи 22.220,10 динара, са ставом на дан 01.04.2011. године. Укупна разлика између исплаћених пензија и пензија које би биле обрачунате уз усклађивање од 11,06% увећана за затезне камате, за период од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године исплаћен мањи износ инвалидске пензије за 103.674,00 динара.

Овај суд сматра да је правилан закључак првостепеног суда да је тужени, који је ускратно тужноцу исплату пуног износа пензије која му припада, тиме проузроковао штету тужноцу чија висина је утврђена вештачењем дана 26.04.2011. године, те је дужан и да, сагласно одредби члана 189 став 2 и члана 277 ЗОО, исплати и законску затезну камату почев од дана када је вештачењем утврђена висина штете и од када је тужени у дољњ. Стога су неосновани жалбени наводи тужноца да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одбио захтев тужноца да му тужени исплати законску затезну камату на износ главнице дуга за период почев од 31.03.2011. године па до 26.04.2011. године. Стога је овај суд, жалбу тужноца одбио и у том делу потврдио побијану одлуку, применом одредбе члана 375 ЗПП.

Неосновано се жалбом туженог истиче да је лобијана одлука донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП. Одлука првостепеног суда не садржи недостатке због којих се не би могла испитати, будући да је суд дао разлоге о битним чињеницама, дати разлози нису нејасни или противречни, о битним чињеницама не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведеним доказима.

Правила је закључак првостепеног суда да је неправилним поступањем тужени тужиоцу проузроковао штету у смислу чл. 155 ЗОО и 172 ЗОО у виду умањена имовине тужиоца, а у висини главног дуга (износ од 81.454,26 динара) која је утврђена финансијским вештачењем. Стога је применом чл. 172 ЗОО, првостепени суд правилно обавезао туженог да тужиоцу накнади штету, те је првостепена пресуда у погледу главнице (износ од 81.454,26 динара) потврђена, а жалба туженог је у том делу одбијена.

Жалбени навод туженог да би основ за накнаду коју тужилац тражи представљало само појединачно решење којим се истом усклађују износи пензије, које у конкретном случају није донето, није основан, јер у случају да надлежни орган не донесе појединачно решење тужилац може да тражи накнаду штете у складу са чланом 172 став 1 ЗОО. Из наведених разлога нису основани наводи туженог да се ради о спору који се може решити само у управном поступку, односно евентуално у управном спору.

Према члану 193 став 1 Закона о војсци Србије (Службени гласник РС број 116/07 и 88/09) који је ступио на снагу 01.01.2008. године, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамички и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Уједно је чланом 197 став 2 стављена ван снаге одредба члана 261 Закона о војсци Југославије, који је регулисао начин усклађивања војних пензија.

Из наведене материјалноправне одредбе произилази обавеза туженог да усклађивање износа пензија војних осигураника врши по динамички и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, па су неосновани и жалбени наводи туженог којим указује да тужени није имао обавезу да врши усклађивање сходно правилима пензијског и инвалидског осигурања. Сходно наведеним законским одредбама, тужени је био дужан да усклађивање свих доспелих војних пензија од 01.01.2008. године врши у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Међутим, за сада се не може испитати правилност одлуке о тужбеном захтеву за обрачунате законске затезне камате на појединачан износ разлике, од дана доспећа сваког појединачног износа до израде налаза вештака од 26.04.2011. године, и за законске затезне камате на тај износ, обзиром да је првостепени суд у лобијаној пресуди није расправио правилност обрачуна затезних камата за период доцне, па тиме и право тужиоца, са аспекта примене одредаба Закона о висини стопе законске затезне камате („Службени лист СРЈ“ бр. 9/2001, „Сл. гласник СЦГ“ бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС“ бр. 31/2011 и 73/2012- одлука Уставног суда Републике Србије). Наиме, првостепени суд је у току поступка финансијским вештачењем утврдио износ припадајуће законске затезне камате обрачунате по конформној методи. Како према одлуци Уставног суда број ГУз-82/2009 од 12.07.2012. године одредба члана 3 став 1 Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“, број 9/01) није у складу са Уставом у делу који гласи „применом

конформне методе", то овај суд није могао да испита првостепену пресуду у делу одлуке о законској затезној камати, те је исту у том делу укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Одредбом члана 161 став 3. ЗПП прописано је да кад, другостепени суд укине одлуку против које је изјављен правни лек и предмет врати на поновно суђење, оставиће да се о трошковима поступка поводом правног лека одлучи у коначној одлуци. Ставом 4. истог члана одређено је да суд може поступити по одредби става 3. овог члана и кад одлуку против које је изјављен правни лек само делимично укине. Како је овај суд побијају пресуду делимично укинуо, то је применом одредбе члана 161 став 4 у вези члана 3 ЗПП укинуо и одлуку о трошковима парничног поступка, те ће првостепени суд у поновном поступку одлучити о трошковима целог поступка.

Имајући у виду све наведено, те чињеницу да одлуке Уставног суда имају дејство на све поступке који су у току, другостепени суд је жалбу туженог одбио, а жалбу тужиоца усвојио, те је побијају пресуду укинуо у побијаном делу (део става 2, део става 3 и 4 изреке) и у том делу предмет је вратио на поновни поступак.

У поновљеном поступку првостепени суд ће правилном применом материјалног права одлучити о преосталом делу тужбеног захтева који се односи на досуду законске затезне камате, као и о трошковима поступка, при чему ће водити рачуна и о Одлуци Уставног суда број LY3-82/2009 од 12.07.2012. године.

Имајући у виду све наведено, овај суд је применом одредбе члана 323 и члана 376 став 1 ЗПП одлучио као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
МИЛЈАНА МИЛИЧКОВИЋ, с.р.

Република Србија
ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ

Пословни број: П.59204/2010

Дана: 07.07.2011. године

НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА!

Основни суд у Новом Саду судија Дубравка Кнежевић у правној ствари тужиоца Бијелић Ђуро из Новог Сала, Браће Дроњак бр.4 кога заступа пуномоћник Живко Остојић адвокат из Новог Сада против туженог **Фонд за социјално осигурање војних осигураника**, Београд, ул.Крунска бр.13, кога заступа директор Фонда, а по овлашћењу директора мајор Саша Стојановић, ради накнаде штете, исп: 180.000,00 динара, дошао је након одржане, јавне главне расправе дана 07.07.2011. године у присуству пуномоћника тужиоца и туженог

ПРЕСУДУ

ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ ТУЖИОЦА ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА.

Обавезује се тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника Београд да тужиоцу Бијелић Ђури Нови Сад, Браће Дроњак 4 исплати на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године износ од укупно 103.674,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.04.2011. године па до коначне исплате.

Део тужбеног захтева којим је тужилац на тражени износ од 103.674,00 динара потраживао законску затезну камату од 31.03.2011. године па до 26.04.2011. године СЕ ОДБИЈА.

Обавезује се тужени да тужиоцу исплати трошкове поступка, у износу од 50.067,95 динара, у року од 8 дана, по пријему пресуде, под претњом принудног извршења“.

Образложење

Тужилац је дана 13.12.2010. године поднео Основном суду у Новом Саду тужбу против туженог ради накнаде штете у којој је навео да је корисник права на пензију коју остварује код туженог, а да је тужени решењем извршно усклађивање пензије утврђивши тужиоцу нов пензијски основ у складу са Уредбама о платама и другим новчаним примањима и примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци СЦГ. Надаље је тужилац навео да је ступањем на снагу Закона о војсци Србије од 01.01.2008. године прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона врши по динамички и на начин утврђен законом којим се утврђује пензијско и инвалидско осигурање (Закон ПНО). Међутим у спорном периоду од 01.01.2008. године до 31.10.2010. године тужени је исплаћивао пензију у мањем износу од оне која тужиоцу припада сагласно решењу о усклађивању 01 бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године по коме је извршено запредно усклађивање односно повећање пензије за 11,06% од 01.01.2008. године. Стога је тужилац пендложно да суд након сprovedеног доказног поступка донесе следећу пресуду: "Усваја се тужбени захтев тужиоца, па се обавезује тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника Београд да тужиоцу Бијелић Тури Нови Сад, Браће Дроњах 4 исплати, на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од 01.01.2008. године до 31.01.2010. године износ од укупно 180.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2009. године па до коначне исплате. Обавезује се тужени да тужиоцу исплати трошкове поступка, онолико колико буду изнели, у року од 8 дана, по пријему пресуде, под претњом принудног извршења".

Подноском од 16.06.2011. године тужилац је поставио коначан тужбени захтев тако што тражи да суд донесе пресуду: "усваја се тужбени захтев тужиоца па се обавезује тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника Београд да тужиоцу Бијелић Тури Нови Сад, Браће Дроњах 4 исплати, на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године износ од укупно 103.674,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.03.2011. године па до коначне исплате. Обавезује се тужени да тужиоцу исплати трошкове поступка, онолико колико буду изнели, у року од 8 дана, по пријему пресуде, под претњом принудног извршења".

Тужени је у одговору на тужбу истакао приговор апсолутне неподлежности Основног суда у Новом Саду јер је заштита обезбеђена у

управно судском спору по тужби за преноситивање законитости коначног управног акта, због чега је предложио да суд донесе у смислу члана 279 ЗПП-а решење којим се Основни суд у Новом Саду отлашава апсолутно ненадлежним на се тужба тужиоца одбацује, те да се саобраваје тужилац са туженом накнади трошкове поступка, а да уколико суд настави са поступањем у овој правној ствари тужбени захтев одбије као неоснован.

Суд је у доказном поступку: прочитао Решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП.бр. 105541 од 03.12.2007. године, решење фонда за пензијско и инвалидско осигурање 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године („Сл.гласник РС“ бр.20/08, пресуду Основног суда у Нишу број П.9516/10 од 10.12.2010. године, решење Првог Општинског суда у Београду број П:33887/10 од 20.05.2010. године, налаз и мишљење сталног судског већика мр Милојка Бубиљевца ингл.ек., па је на основу овако изведених доказа утврдио следеће чињенично стање:

Тужилац је корисник инвалидске пензије у висини 85% од пензијског основа.

Предњу чињеницу суд је утврдио увидом у Решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП.бр. 105541 од 03.12.2007. године

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године ванредно је вршено од стране Фонда за социјално осигурање војних осигураника усклађивање односно повећање пензије за 11,06% од 01.01.2008. године.

Предње чињенице суд је утврдио увидом у решење фонда за пензијско и инвалидско осигурање 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године („Сл.гласник РС“ бр.20/08)

Тужиоцу Бјелић Ђури је обрачуната и исплаћена пензија у периоду од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године у износу од 1.240.063,46 динара. Да је тужели обрачун вршио тако да је тужиоцу пензију усклађено са ванредним повећањем вредности бода за 11,06%, истом био исплатио износ од 1.321.517,72 динара. Тужели је мање исплатио износ од 81.454,26 динара. Затезна камата на мање обрачунату пензију, уз принцип да дужничко-поверљивачки однос настаје 16. у месецу за разлику из претходног месеца, износи 22.220,10 динара, са стањем на дан 01.04.2011. године. Укупна разлика између исплаћених пензија и пензија које би биле обрачунате уз усклађивање од 11,06% увећана за затезне камате, за период од 01.01.2008. године до 31.03.2011. године исплаћен мањи износ инвалидске пензије за 103.674,00 динара.

Предње чињенице суд је утврдио из налаза и мишљења сталног судског већика мр Милојка Бубиљевца од 26.04.2011. године

Суд је писмену документацију прикључену списима предмета - Решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника ИП.бр. 105541 од

03.12.2007. године прихватио у целисти јер је исто веродостојно и није међу парничним странкама његова веродостојност у току поступка оспорена. Решење фонда за пензијско и инвалидско осигурање 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године („Сл.гласник РС“ бр.20/08) суд је у целисти прихватио. Налаз вештака економско-финансијске струке мр Милојка Бубљевића суд је прихватио јер је нашао да је вештак у свему одговорно задатку вештачења, те да је на примедбе туженог одговорно аргументовано. Пресуду Основног суда у Нишу број П.9516/10 од 10.12.2010. године и решење Првог Општинског усуда у Београду број П:33887/10 од 20.05.2010. године суд је прочитао али није узео у потку своје одлуке јер се право становниште у конкретној правној ствари не може заузети само на основу ових одлука суда. Суд је оценом свих доказа заједно и сваког појединачно, а у складу са чланом 7 и 8 ЗПП-а нашао да је

ТУЖБЕНИ ЗАХТЕВ ДЕЛИМИЧНО ОСНОВАН.

На основу изведених доказа суд је утврдио да је тужени решењем од 03.12.2007. године поступајући у смислу одредбе члана 261 закона о ВЈ (Сл.гласника СРЈ 43/94 са изменама и допунама) извршио усклађивање пензије почев од 01.08.2004. године односно 01.10.2005. године и утврдио нов пензијски основ у складу са Уредбом о изменама и допунама Уредбе о платама и другим повнаним примањима професионалних војника и цивилних лица у војсци СЦГ (Сл.лист СЦГ 35704 и 42/05). Фонда за социјално осигурање војних осигураника 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године ванредно је вршено од стране Фонда за социјално осигурање војних осигураника усклађивање односно повећање пензије за 11,06% од 01.01.2008. године, али тужени није у складу са овим решењем вршио од 01.001.2008. године уплату припадајућих разлика, односно вршио је исплате пензија само делимично.

Чланом 155 ЗОО прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и напосеће другогме физичког или психичког бола или страха).

Чланом 172 ЗОО прописано је да правно лице одговорара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Суд је заузео у конкретној правној ствари становниште да је оваквим неправилним поступањем тужени тужноцу проузроковао штету тужноцу у смислу цитираних чланова закона у виду умањења имовине тужноца, а у висини које је утврђена вештачењем. Стога је суд применом члана 172 ЗОО обавезао туженог да тужноцу ову штету накнади.

Суд је одлуку о законској затезној камати, на тражени износ главнице допео применом члана 189 астав 2 ЗО-а, на је тако тужноца одбио са захтевом за исплату законске затезне камате почев од 31.03.2011. године, већ

je netu dosudio od 26.04.2011. godine kao dana izrade nalaza ventaka odnosno dana kada je visina materijalne štete utvrđena.

Sud je našao da je prigovor apsolutne nenadležnosti суда за поступање у овој правној ствари неоснован јер потраживање тужноца према туженом представља имовинско-правни однос, дакле облигацију с обзиром да је тужилац оваквим поступањем тужене претрпео материјалну штету, а суд опште надлежности надлежан је да по захтеву за накнаду штете расправља. Стога је неоснован је prigovor стварне ненadležности суда, а навод тужене другог реда да се ради о правима која се могу остваривати у управном поступку неприхватљив с обзиром да тужилац у овом поступку остварује облигационоправни захтев, а тужена није у складу са обавезом утврђеном решењем управног органа управе испуњавала своју обавезу.

Оdlуку о трошковима поступка суд је донео применом члана 149 и 150 ЗПП-а па је обавезао туженог да тужноцу накнади трошкове поступка у укупном износу од 50.067,95 динара што чини, састав тужбе и три образложена поднеска од по 5.000,00 динара, приступ на два одржана рочишта по 6.250,00 динара, трошкове израде налаза ventaka од 11.000,00 динара, укупно 43.500,00 динара. Како је тужилац у поступку у односу на првобитно постављен тужбени захтев успео са 57% суд му је од овог износа досудио 24.795,00 динара чему ваља додати износ таксе на тужбу од 13.480,00 динара и таксе на пресуду 11.872,95 динара, све у складу са важећом АТ и ТТ законом о судским таксама РС.

На основа изложеног одлучено је као у изречи.

СУДИЈА:

Дубравка Кнежевич с.р.

З.т.о

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:
Против ове пресуде незадовољна странка
може изјавити жалбу у року од 8 дана
Вишем суду у Новом Салу путем
овог суда

